

Når du lurer på om barnet /den unge har; PRIMÆRE KONSENTRASJONSVANSKER

Generelt: En biologisk medfødt/tidlig ervervet tilstand som gir vansker med å rette oppmerksomheten mot en oppgave, utelukke uvedkommende stimuli og holde fast ved en oppgave til den er avsluttet. Vanskene eksisterer uavhengig av barnets livssituasjon. Hvis barnets vansker skyldes oppvekstsituasjonen pleier vanskene å avta på lengre sikt dersom oppvekstmiljøet blir forandret til det bedre og barnet får den ytre stabilitet den trenger. Vanskene kommer til uttrykk i situasjoner som krever tilpasning og prestasjon, spesielt ved aktiviteter som ikke er voksenstyrt med tydelige regler og grenser. Dette vanskebildet omhandler de overdrevent passive og drømmende barna, ikke de hyperaktive barna med konsentrasjonsproblematikk.

Hovedtrekkene.

Hovedkriterium 1

Vansker med å rette oppmerksomhet mot, komme i gang/oppretholde og avslutte oppgaver

Hovedkriterium 2

Lett avledbar

Hovedkriterium 3

Vansker med å oppfatte og følge instruksjoner og regler

Utdypingen.

Vansker med å komme i gang med lek og arbeid, sitter ofte uvirksomt. Barna blir passive og krever lite av omgivelsene og kommer ikke i gang. Barnet har ofte ikke fått med seg det som hun/han har vært med på.

Evnen til å utelukke stimuli er svært mangelfull. Evnen til å holde oppmerksomheten mot den oppgaven de har begynt på er dårlig, og de avledes lett av andre ting som fanger oppmerksomheten.

De har vansker med både å oppfatte beskjeden og å følge den. Det er nødvendig med en tydelig beskjed, da de må kunne skille den fra andre inntrykk og ta til seg innholdet i den. Vansker med å bygge opp gode indre strukturer som kan hjelpe dem å gjøre gode valg.

Andre kjennetegn

Umoden/avvikende motorikk

De fleste har umoden motorikk pga et passivt forhold til motoriske aktiviteter. Man kan ofte se at de har hatt en sen motorisk utvikling. De betegnes ofte av andre som trege og klossete.

Andre kjennetegn

Persepsjonsvansker

Vansker med å sortere ut viktige/uviktige hendelser, tar inn alt, noe som oppleves som kaotisk. Hjernens evne til å registrere, organisere og tolke sanseinntrykk er nedsatt. Dette kan gi samspillsvansker.

Andre kjennetegn

Språkforstyrrelser/
kognitive avvik

En del barn med konsentrasjonsvansker er også sein i tale-/språkutviklingen. En betydelig andel av barna med store konsentrasjonsvansker har et generelt lavt evnenivå.

Hvordan kan vi hjelpe?

- Struktur
- Forutsigbarhet
- Ros og oppmuntring i stedet for kritikk og mas
- Tydelighet og grenser

Det er viktig at de voksne rundt barna forstår og hjelper dem med deres vansker. Det er derfor viktig at de har kunnskap om barnets vansker og hvordan de kan gi dem nødvendig støtte. Disse barna vil trenge de voksnes tålmodighet og mer oppmuntring/stimulans enn de fleste andre barn for å holde fast ved en oppgave.

Viktige pedagogiske prinsipper:

- fang barnets oppmerksomhet
- hjelp barnet til å styre sin egen læring
- lær barnet gode problemløsningsstrategier slik at de får bedre forutsetninger for å lære
- skap oversiktighet! Bryt oppgaven i deler, hjelp barnet å avgrense
- varier oppgavene, veksle mellom type arbeid. Skap avbrudd i arbeidsøkta ved bevegelse

Hvilke andre samtidige vansker kan være til stede?

- lærevansker
- engstelse/usikkerhet (opplevelse av ikke å mestre er gjerne en følgetilstand)

Hvor kan vi søke mer kunnskap?

Lokalt: Utredning av konsentrasjonsvansker gjøres ved BUP (St.Olavs hospital) i samarbeid med PPT og fastlege.

Nasjonalt: Trøndelag kompetansesenter
www.statped.no

Litteratur: